

Nr 500

Av herr **Lundberg**, om inrättande av en överläkartjänst för alkoholsjukdomar vid akademiska sjukhuset i Uppsala.

Alkoholsjukdomarna i vårt land tenderar att öka och är bland de mera svårlösta sjukvårdsproblemen. Staten tar in hundratals miljoner kronor på sprithanteringen, men synes tyvärr sakna intresse och förmåga att med kraft ge spritmissbrukets offer den hjälp som är absolut nödvändig. Detta läge kräver att staten ställer ekonomiska medel till förfogande för anställande av kompetenta läkare och annan personal samt ordnande av sjukhus eller sjukhemsplatser i tillräcklig utsträckning.

Staten, vilken tar inkomsterna av sprithanteringen, måste anses vara ekonomisk huvudman för de kostnader som alkoholsjukdomarna för med sig. Tyvärr förefaller det som om staten saknar förståelse för att ge hjälp åt denna sjukdomsgrupp, och psykiatriska vårdplatser har därför på ett för både sjukvård och utbildning oförsvarbart sätt kommit att beläggas med alkoholsjuka.

Läget vid akademiska sjukhusets psykiatriska klinik, vilken dels är riksklinik och dels har ansvar för undervisning och utbildning, är i dag nära nog ett katastroffall på grund av den snedbelastning som alkoholsjuka utgör på det begränsade antal sjukvårdsplatser som där finns.

Cirka hälften av jourhavande läkares alla ärenden utgöres av akuta alkoholfall, som oftast kräver omedelbara omhändertagande åtgärder, och beläggningen på klinikkens vårdavdelningar för manliga patienter, som tidigare till cirka 30 procent utgjorde alkoholsjuka, utgöres nu till drygt 50 procent av samma klientel. Det är uppenbart att, då även eftervården av detta svårhanterliga och socialt komplicerade klientel måste falla på klinikkens läkare och då inga evakueringsmöjligheter stått till buds, hela klinikkens verksamhet på ett oproportionerligt och orimligt sätt kommit att präglas av alkoholistvård till förfång för undervisning och forskning, vilket mycket kraftigt understrukits av chefen för psykiatriska kliniken och studerande. Psykiskt sjuka, som står i kö för att få vård, utgör även ett starkt tryck. Genom upplysningsverksamhet på arbetsplatser etc. har vi inom länet stimulerat alkoholsjuka att söka läkarvård, och detta har kraftigt stegrat denna frekvens. I denna situation är det orimligt att staten eller samhället inte kan ge de sjuka den hjälp vi stimulerat dem till att söka men som de på grund av bristen på läkarresurser inte kan få.

I denna situation har landstinget tvingats, efter uttryckligt löfte av inrikesministern om att en överläkartjänst 1963 skulle tillkomma för alkoholsjukdomar, att vidtaga åtgärder för att få till stånd en eftervårdsavdelning på ett 15-tal platser samt andra åtgärder för att en avlastning från psykiatriska kliniken skulle kunna ske. Landstingets åtaganden har infriats, men däremot har den utlovade överläkartjänsten från statens sida uteblivit. Det är en ohållbar situation som staten därigenom skapat för både psykiatrien och de alkoholsjuka. Det förefaller även som om det är formella och inte ekonomiskt reella skäl som ligger bakom den uteblivna tjänsten. Det kan inte vara rimligt att staten så kallsinnigt och slentrianmässigt behandlar de alkoholsjuka när staten tar inkomsterna från sprithantering.

Situationen i dag är väl den att alkoholsjukvården är i behov av omedelbara åtgärder. Det förekommer även på detta sjukvårdsområde att landstingen tvingas övertaga huvudmannaskapet för vården; men om så sker, måste staten åtaga sig alla kostnader som därmed kan följa. I avvaktan på ett sådant beslut måste det ändock vara rimligt att alkoholsjuka och deras anhöriga kan få den omedelbara hjälp som är möjlig.

Med hänvisning till vad ovan anförts och vad som framfördes i motion nr 163 i andra kammaren 1963 hemställes,

att riksdagen måtte besluta att inrätta en överläkartjänst för alkoholsjukdomar vid akademiska sjukhusets psykiatriska klinik i Uppsala.

Stockholm den 25 januari 1964

John Lundberg